

การประชุม Focus Group เพื่อจัดทำ (ร่าง) เป้าหมายชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐)

๑. หลักการและเหตุผล

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ และหน่วยประสานงานกลางอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ โดยในปัจจุบัน แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๕ และแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ และคณะรัฐมนตรี ให้ใช้เป็นการดำเนินงานในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ โดยได้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามแผนดังกล่าว ทั้งนี้ จากการติดตามผลการดำเนินงานในระยะครึ่งแผน พบว่ามี ๕ เป้าหมาย ที่มีความก้าวหน้าแต่มีแนวโน้มว่าจะไม่สามารถบรรลุได้ ซึ่งเป็นเป้าหมายเกี่ยวกับการสร้างความรู้ความเข้าใจ การศึกษา มาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น กลไกการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ และการนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ประโยชน์ และมีข้อเสนอแนะให้มีการส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ การพัฒนากลไกทางการเงินสนับสนุนการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในระยะยาว และการประเมินสถานการณ์และความเสี่ยงและจัดทำแผนการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับพื้นที่ เป็นต้น

นอกจากนี้ การประเมินสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อวัดความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายหลังจากมีการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ และแผนปฏิบัติการฯ พบว่า สถานภาพชนิดพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ แม้จะมีการค้นพบชนิดพันธุ์ใหม่ แต่ก็ยังมีรายงานสถานภาพการถูกคุกคาม อาทิ สัตว์มีกระดูกสันหลังที่มีสถานภาพถูกคุกคาม ประกอบด้วย สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ๑๒๒ ชนิด นก ๑๘๘ ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน ๕๑ ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ๑๙ ชนิด และปลา ๒๙๐ ชนิด สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่ถูกคุกคาม (๓ กลุ่ม) ประกอบด้วย กลุ่มย่อยปะการัง จำนวน ๑๐๗ ชนิด กลุ่มย่อยครัสเตเชียน จำนวน ๑๔ ชนิด กลุ่มมอลลัสกา จำนวน ๑๘๓ ชนิด สำหรับสถานภาพจุลินทรีย์ที่มีรายงานการพบในธรรมชาติในประเทศไทย จำแนกเป็น ๗ กลุ่มใหญ่ ได้แก่ ราเส้นสาย ประมาณ ๖,๐๐๐ ชนิด เห็ด ๑,๘๖๓ ชนิด ยีสต์ ประมาณ ๒๕๐ ชนิด แบคทีเรีย ประมาณ ๒๕๐ ชนิด สาหร่ายขนาดเล็ก ๑๐๐ ชนิด ไลเคน ๑,๒๙๒ ชนิด และแอกติโนมัยสีท ประมาณ ๗ วงศ์ (Family) ๑๙ สกุล (genus) โดยภัยคุกคาม ได้แก่ การทำลายถิ่นอาศัย การเก็บเกี่ยวเพื่อการค้า มลพิษต่าง ๆ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเพิ่มขึ้นของประชากรมนุษย์ การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อเป็นพื้นที่เกษตรกรรม และที่อยู่อาศัย การค้าสัตว์ป่า การสูญเสียถิ่นอาศัยเนื่องจากการพัฒนาเมืองและการสร้างโครงสร้างต่าง ๆ และการทำประมงเกินศักยภาพการผลิต

ปัจจุบัน สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ระหว่างเตรียมการจัดทำแผนบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศฉบับใหม่ภายหลังแผนแม่บทฯ และแผนปฏิบัติการฯ ลสิ้นสุดลงในปี ๒๕๖๕ โดยจำเป็นต้องมีการทบทวนและจัดทำเป้าหมายชาติระยะยาว ๑๕ ปี เพื่อสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยกำหนด

หมุดหมายที่ต้องบรรลุเป็นตามระยะต่างๆ และตอบสนองต่อผลลัพธ์ในการดำเนินการภายใต้แผนแม่บทบูรณาการฯ แผนปฏิบัติการฯ รวมทั้ง ตอบสนองต่อกรอบงานความหลากหลายทางชีวภาพของโลกภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๒๐ ในระยะต่อไป ควบคู่กัน ด้วยวิธีระดมความคิดเห็น Focus Group จากผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคส่วนต่างๆ รวมทั้งเยาวชน ในประเด็นต่างๆ ที่สำคัญและจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการ จำนวน ๕ ประเด็น ได้แก่ ๑) การอนุรักษ์ชนิดพันธุ์และแหล่งที่อยู่อาศัย ๒) กลไกการเงินและเครื่องมือเศรษฐศาสตร์เพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ ๓) การบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่ภาคส่วนต่างๆ ๔) ข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ และ ๕) การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ องค์ความรู้ วิจัยและนวัตกรรม

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อนำเสนอการทบทวนข้อมูลการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐)
- ๒) เพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการจัดทำ (ร่าง) เป้าหมายชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐)
- ๓) เพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการสนับสนุนการจัดทำข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพรองรับการบรรลุเป้าหมายชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพฯ

๓. รูปแบบ วัน เวลา และสถานที่

รูปแบบ Online Conference ผ่านโปรแกรม Zoom ในเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ ถึง เดือนมีนาคม ๒๕๖๕ โดยมีการจัดประชุม จำนวน ๕ ประเด็น โดยมีผู้เข้าร่วมครั้งละประมาณ ๕๐ คน รวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๕๐ คน ดังนี้

- ๑) ประเด็นการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์และแหล่งที่อยู่อาศัย ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับชนิดพันธุ์พืช สัตว์ จุลินทรีย์ และแหล่งที่อยู่อาศัย
- ๒) การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ครอบคลุมประเด็นในภาคเกษตร ประมง ป่าไม้ ภาคธุรกิจ ท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง
- ๓) ประเด็นกลไกการเงินและเครื่องมือเศรษฐศาสตร์เพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับการเงินเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ รูปแบบกลไกการเงินที่เหมาะสม ผลประโยชน์ในเชิงอนุรักษ์จากการใช้ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการค้า
- ๔) ข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ ครอบคลุมประเด็นการจัดทำข้อมูลเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายแห่งชาติตามหมุดหมายระยะต่างๆ ในทุกประเด็น
- ๕) การสร้างความตระหนัก การศึกษา และการสื่อสารเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ ครอบคลุมประเด็นการสื่อสารเพื่อสร้างความหนักแน่นแก่สาธารณชนในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ

๔. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัย นักวิชาการ ผู้แทนหน่วยงาน ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มเยาวชน และสถาบันการศึกษา

๕. ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ร่วมด้วย มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย โครงการ BIOFIN ภายใต้โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) และกลุ่มเยาวชนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ UNDP Thailand

๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑) ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นและข้อเสนอแนะทางวิชาการต่อการจัดทำเป้าหมายชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

๒) ข้อเสนอแนะจากการระดมความคิดเห็นเพื่อประกอบการทบทวนเป้าหมายชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศ

กำหนดการประชุม Focus Group เพื่อจัดทำ (ร่าง) เป้าหมายชาติ
ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) ครั้งที่ ๔
วันพุธที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๐๐ น.
รูปแบบออนไลน์ ผ่านวิดีโอทัศน์ทางไกล (VDO Conference) ด้วยระบบ Zoom Meeting
ประเด็น ข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ

- ๘.๓๐ – ๙.๐๐ น. ลงทะเบียนด้วยระบบ Zoom Meeting
- ๙.๐๐ – ๙.๑๐ น. กล่าวเปิด
โดย นางสาวจิตตินันท์ เรืองวีรยุทธ
ผู้อำนวยการกองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๙.๑๐ – ๑๐.๐๐ น. นำเสนอข้อมูลผลการทบทวนการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพของ
ประเทศและ (ร่าง) เป้าหมายชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพฯ ในประเด็นข้อมูล
ความหลากหลายทางชีวภาพ
โดย นางภัทรินทร์ ทองสีมา
ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์
กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๑๐.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. อภิปรายและรับฟังความเห็นต่อผลการทบทวนข้อมูลฯ และการจัดทำ (ร่าง) เป้าหมาย
ชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพฯ ในประเด็นข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ
โดย ๑. ศ.ดร.เผด็จศักดิ์ จารยะพันธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิหลักสูตร (บริหารกิจการทางทะเล)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒. ดร.วรคลดต์ แจ่มจำรูญ นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๓. นางสาวจิตติยา บุญประเทือง นักวิจัย ธนาคารจุลินทรีย์
ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพ
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
๔. รศ.ดร.ครคร ศรีกุลนาถ ภาควิชาพันธุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ดำเนินรายการและร่วมอภิปรายโดย
ดร.เพชร มโนปวิตร เลขาธิการมูลนิธิโลกสีเขียว
- ๑๒.๐๐ – ๑๓.๓๐ น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

๑๓.๓๐ – ๑๖.๐๐ น.

อภิปรายและรับฟังความเห็นต่อผลการทบทวนข้อมูลฯ และการจัดทำ (ร่าง) เป้าหมายชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพฯ ในประเด็นข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ (ต่อ)

โดย ๑. ดร.พรชัย จุฑามาศ รองผู้อำนวยการ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

๒. ดร.ภานูมาศ จันทร์สุวรรณ ผู้อำนวยการกองวิชาการพทยาศาสตร์
สำนักวิชาการพิพิธภัณฑธรรมชาติวิทยา
องค์การพิพิธภัณฑวิทยาาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)

๓. รศ.ดร.อัศนีย์ ก่อตระกูล ผู้ทรงคุณวุฒิ
คณะอนุกรรมการข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ

๔. ดร.เทพชัย ทรัพย์นิธิ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยปัญญาประดิษฐ์
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
(NECTEC)
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

ดำเนินรายการและร่วมอภิปรายโดย

ดร.มารุต บุรณรัช ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยวิทยาการข้อมูลและการวิเคราะห์
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
(NECTEC)
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

๑๖.๐๐ น.

สรุปและปิดการประชุม

หมายเหตุ

- กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม